

MAA- JA METSÄTALOUSVALIOKUNNAN LAUSUNTO 23/2014 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Etelä- Konneveden kansallispuistosta

Ympäristövaliokunnalle

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 22 päivänä huhtikuuta 2014 lähettäessään hallituksen esityksen eduskunnalle laiksi Etelä-Konneveden kansallispuistosta (HE 37/2014 vp) valmistelevasti käsiteltäväksi ympäristövaliokuntaan samalla määrännyt, että maa- ja metsätalousvaliokunnan on annettava asiasta lausunto ympäristövaliokunnalle.

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- ympäristöneuvos Jukka-Pekka Flander, ympäristöministeriö

- ylimetsänhoitaja Matti Heikurainen, maa- ja metsätalousministeriö
- erikoissuunnittelija Raimo Itkonen, Metsähallitus
- erikoissuunnittelija Marko Svensberg, Suomen riistakeskus
- tutkija Jani Pellikka, Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos RKTL
- varainhankkija Jaska Salonen, Suomen Metsästäjäliitto ry
- puheenjohtaja Hannu Korhonen, Rautalammin riistanhoitoyhdistys.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Ehdotetulla lailla perustettaisiin uusi Etelä-Konneveden kansallispuisto Konneveden ja Rautalammin kuntiin. Kansallispuistoon sisältyisi Rautalammin reitin keskusjärven Konneveden monimuotoista ranta-, saaristo- ja metsäluontoa sekä kalliomuodostumia ja reittivesistömaisemaa. Lakiehdotuksen mukaan kansallispuistoon kuuluu yhteensä noin 1 544 hehtaaria valtion omistamia maa-alueita. Puisto täydentää nykyistä kansallispuistoverkostoa erityisesti reittivesistöjen ranta- ja saaristoluonnon sekä pohjois-savolaisen vuorimaan, vanhojen luonnonmetsien ja lehtojen osalta. Valiokunta toteaa, että

uuden kansallispuiston perustamiselle on paikallisten asukkaiden selkeä tuki ja asianmukaiset luonnontieteelliset perusteet. Valiokunta esittää kuitenkin ympäristövaliokunnalle selvitettäväksi metsästystä koskevien säännösten tarkistamista jäljempänä esitettävillä perusteilla.

Valiokunta toteaa, että Suomen kansallispuistojen metsästystä koskevissa säännöksissä on tällä hetkellä suurta vaihtelua. Kansallispuistoissa metsästyksen kieltävät yleiset säännökset sisältyvät luonnonsuojelulakiin, mutta niistä on mahdollista poiketa kansallispuiston perustamista koskevalla erityislainsäädännöllä. Pohjoisessa Suomessa metsästyslain 8 §:ssä erikseen

määritellyllä alueella sijaitsevien puistojen perustamisen yhteydessä metsästyskiellosta on säädetty laajoja poikkeuksia. Sen sijaan eteläisessä Suomessa poikkeuksia kansallispuistojen metsästyskieltoon on säädetty vain Koloveden ja Selkämeren kansallispuistojen osalta.

Valiokunta toteaa, että Etelä-Konneveden kansallispuiston perustaminen esityksen mukaisesti lopettaisi käytännössä kaiken metsästyksen alueella. Kansallispuistoksi esitettävällä alueella metsästää tällä hetkellä noin 300 metsästäjää ja metsästyseuroja on kymmenkunta. Lakiehdotuksen mukaan Etelä-Konneveden kansallispuiston rauhoitussäännökset vastaisivat luonnonsuojelulain 13 §:n (58/2011) yleissäännöksiä, joiden mukaan metsästys on kansallispuistoissa pääsääntöisesti kielletty. Luonnonsuojelulain 15 §:n mukaisesti kansallispuistoissa voidaan sen tarkoitusta vaarantamatta Metsähallituksen luvalla vähentää vierasperäisten sekä, jos laji on käynyt liian runsaslukaiseksi tai muuten vahingolliseksi, muidenkin kasvi- ja eläinlajien lukumäärää. Hirvenajo voidaan kansallispuistoissa sallia muutoinkin alueen hallinnasta vastaavan viranomaisen eli Metsähallituksen luvalla.

Metsähallituksen tekemän Etelä-Konneveden kansallispuistoselvityksen mukaan alueen keskeisiin luonnonarvoihin kohdistuvista haitoista merkittävimmät ovat aiempi metsätaloustyö, haitallisesti lisääntyvät luontaiset lajit (hirvi) sekä vieraslajit (supikoira, minkki ja kanadanmajava). Puistoselvityksessä on myös todettu, että suojelutavoitteisiin pääsemiseksi olisi kyettävä pitämään esimerkiksi hirvikanta riittävän alhaisella tasolla haavan uudistumisen turvaamiseksi. Hirvelle ja majavalle haapa on suosittu ravintokohde. Sisä-Savon ja Keski-Suomen alueella esiintyy erillisiä riekkopopulaatioita, joita on isojen suoalueiden lisäksi erityisesti erillisissä saarielinympäristöissä. Myös valkoselkätikka esiintyy alueella. Vieraslajien minkin ja supikoiran lisäksi myös näätä- ja kettukan- tojen runsastuminen voi tulevaisuudessa uhata alueen eläinpopulaatioita.

Valiokunta toteaa edellä esitettyyn ja asian- tuntijakuulemiseen viitaten, että alueen luon-

nonarvojen säilyttämiseksi on tärkeää säädellä alueen majava- ja hirvikantaa sekä pienpetokan- toja metsästyksellisin keinoin. Valiokunta pitää todennäköisenä, että perustettavan kansallis- puiston alueella nykyisin aktiivisesti harjoitetta- va pienpetopyynti vähenee tulevaisuudessa, ellei vieraspetojen pyynnin jatkamiseksi luoda metsästäjille riittäviä kannustimia. Ilman nykyi- sen kannanharventamisen tason ylläpitämistä supikoiran ja minkin kannat alueella tulevat todennäköisesti kasvamaan. Maa- ja metsätalous- valiokunta esittää edellä todettuun viitaten ympäristövaliokunnalle metsästystä koskevien säännösten uudelleentarkastelua Etelä-Konne- veden kansallispuiston osalta.

Valiokunta katsoo, että säännelty metsästys tulee Etelä-Konneveden kansallispuistossa rin- nastaa muihin virkistyskäytön muotoihin, kuten esimerkiksi retkeilyyn. Suomalaiseen eränkän- tiin on aina kuulunut metsästäminen, sienestämi- nen, marjastaminen, kalastaminen ja muu luon- nossa liikkuminen. Valiokunta toteaa alueella harjoitetun pitkään metsästyksiä, eikä se ole sel- vitysten mukaan vaikuttanut kielteisesti kanto- jen tilaan, vaan lähinnä päinvastoin. Metsästyksen säännelty jatkaminen ei valiokunnan arvion mukaan vaaranna kansallispuiston perustamisen tavoitteita. Tulevassa kansallispuistossa vierai- levien käynnit keskittyvät erityisesti tiettyihin paikkoihin ja kesäloma-aikaan. Valiokunta ko- rostaa, että metsästys voidaan alueellisella ja ajallisella sääntelyllä sovittaa yhteen muiden virkistyskäyttömuotojen kanssa ja näin turvata perinteiseen metsästykskulttuuriin liittyvät oikeu- det. Valiokunta katsoo myös, että esimerkiksi rannalta kalastusta ei puiston liikkumisrajoituk- silla tule estää tarpeettomasti, vaan ainoastaan erityisillä perusteilla.

Valiokunta toteaa lopuksi, että suurin osa eh- dotetun kansallispuiston alueista sijaitsee Rauta- lammin kunnassa. Konnevesi on keskusjärvi Rautalammin reitillä, joka on vanha ja tunnettu vesireitti. Valiokunta esittää ympäristövaliokun- nalle harkittavaksi kansallispuiston nimeämistä Konneveden-Rautalammin kansallispuistoksi.

Lausunto

Lausuntonaan maa- ja metsätalousvaliokunta esittää,

että ympäristövaliokunta ottaa edellä olevan huomioon.

Helsingissä 20 päivänä toukokuuta 2014

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Jari Leppä /kesk	Jari Myllykoski /vas
vpj.	Lauri Heikkilä /ps	Kari Rajamäki /sd
vjäs.	Markku Eestilä /kok	Janne Sankelo /kok
	Satu Haapanen /vihr	Arto Satonen /kok
	Lasse Hautala /kesk	Tytti Tuppurainen /sd
	Reijo Hongisto /ps	vjäs. Pertti Hemmilä /kok
	Anne Kalmari /kesk	Lasse Männistö /kok
	Timo V. Korhonen /kesk	Raimo Piirainen /sd.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Jaakko Autio.

ERIÄVÄ MIELIPIDE

Perustelut

Esitän eriävän mielipiteen maa- ja metsätalousvaliokunnan lausuntoon, joka koskee hallituksen esitystä eduskunnalle laiksi Etelä-Konneveden kansallispuistosta. Valiokunnan lausunto ei ole hallituksen esityksen mukainen, vaan rikkoo kansallispuiston perustamisen tavoitetta ja rikkoo mielestäni luonnonsuojelulakia. Metsästys-oikeuden salliminen kansallispuistossa on luonnonsuojelulain vastaista.

En voi hyväksyä maa- ja metsätalousvaliokunnan lausuntoa ja jätän eriävän mielipiteen asiakokonaisuuteen metsästyksen sallimisen osalta. Nimenmuutosesityksen voin hyväksyä.

Mielipide

Edellä olevan perusteella katson,

että valiokunnan ei olisi tullut sisällyttää lausuntoonsa metsästyksen sallimista koskevaa kannanottoa.

Helsingissä 20 päivänä toukokuuta 2014

Satu Haapanen /vihr